

Джон Р. Р. Толкин

Ковача от Голямо Омайно

Имаше някога – не много отдавна за хората с дълга памет, и не много далеч за онези с дълги крака – едно село. Казваха му Голямо Омайно, понеже беше къде-къде по-голямо от скътаното дълбоко в пазвите на гората Малко Омайно. От друга страна, не беше чак толкова голямо, макар по онова време да бе в разцвета си и в него да живееха доста хора – и добри, и лоши, и всякакви, като си му е редът.

Селото си имаше своята забележителност – славеше се надлъж и нашир с умелите си майстори в различни занаяти, най-вече в готварския. Разполагаше с огромна Кухня, собственост на Селския съвет, а майстор-готвачът се считаше за важна клечка. Неговата къща ведно с Кухнята се намираха на гърба на Банкетната палата – най-просторната и най-стара сграда в селото, а също и най-прекрасната, построена изцяло от солиден камък и дъбов масив, пък и прилично поддържана (макар вече никой да не я боядисваше и позлатяваше като в добрите стари времена). В тази Палата се провеждаха всички събирания и заседания. Тук се честваха общо-селските празненства, а също и семейните тържества. С други думи, майстор-готвачът не можеше да се оплаче от липса на работа, понеже всяко от тези събития биваше предшествано от приготвяне на подобаваща храна. А за такава на селските панаири – каквито през годината се провеждаха достатъчно – се считаше разнообразната и изобилната.

Един от тези панаири цялото село очакваше с огромно нетърпение – понеже само той се падаше през зимата. Продължаваше цяла седмица, а в последния ден по залез-слънце се организираше тържество, наречено Празник на добрите деца. На малцина се усмихваше щастието да присъстват на него. Несъмнено някои от заслужаващите покана оставаха пренебрегнати за сметка на други, не дотам заслужили, които биваха избирани погрешка. Но винаги се получаваше така – колкото и да се стараеха и да внимаваха организаторите на подобни мероприятия. Както и да е, присъстващите на Празника на двайсет и четирите се определяха най-вече според годината на раждане – понеже празникът се провеждаше веднъж на двайсет и четири години и на него присъстваха само двайсет и четири деца. Специално за случая от майстор-готвача се очакваше да даде най-доброто от себе си и наред с многото традиционни лакомства да приготви Голямата торта. От нейната прелест (или липсата на такава) зависеше с какво име ще бъде запомнен съответният готвач – понеже не се случваше често един майстор-готвач да се задържи на поста си достатъчно дълго, та да има време да направи втора Голяма торта.

Един ден майстор-готвачът внезапно обяви – за всеобща изненада, понеже не се бе случвало друг път, – че излиза в отпуск. И замина неизвестно накъде. Когато се върна няколко месеца по-късно, изглеждаше доста променен. По природа беше сериозен и неразговорлив, но в същото време мил и внимателен – човек, за когото е удоволствие да доставя радост на другите. След завръщането си определено беше придобил полъчезарен вид и започна да измисля какви ли не смехории. А по време на празненствата лично да пее весели песни – действие някак неподобаващо на един майстор-готвач. Като капак на всичко се върна с чирак и този факт хвърли в смут и изумление цялото село.

Не че имаше нещо странно в това един майстор-готвач да си има чирак. Напротив, беше си съвсем в реда на нещата. В даден момент всеки майстор-готвач си избираше помощник, комуто постепенно предаваше целия си опит и всичките си умения. Така с течение на времето все повече от важните задачи лягаха на плещите на чирака, та да може, когато дойде време, майстор-готвачът да се пенсионира или да си отиде от този свят, да има кой да поеме задълженията му и на свой ред да бъде наречен майстор. Но допреди заминаването си въпросният готвач не си бе харесал помощник. Все повтаряше „има време“ и „отварям си очите на четири и когато попадна на подходящия човек, ще го избира“. А сега се върна с чирак – почти момче, при това не от местните. Беше по-работлив от селските малчугани на неговата възраст и доста по-пъргав. Говореше благо и с учтив тон. Но за чирак си беше, направо казано, неподходящ – като го гледа човек, на не повече от шестнайсетина години. Въпреки всичко изборът на чирак си беше работа само и единствено на майстор-готвача и никой нямаше право да му се бърка. Е, момчето остана да живее при него, докато порасне достатъчно, че да може да се грижи за собствен дом. Постепенно хората свикнаха с присъствието му, някои дори се сближиха с него. Приятелите му и готвачът го наричаха Алф, за останалите беше просто Чирака.

Следващата изненада връхлетя селото само три години по-късно. Една пролетна утрин майстор-готвачът смъкна от главата си високата бяла шапка, сгъна чистата си готварска престилка, окачи бялата манта на мястото ѝ, избра си от огнището здрава тояжка, метна на гръб малка торба и замина. Взе си сбогом с Чирака. Бяха само двамата.

– Довиждане засега, Алф – рече майсторът. – Оставям те да се оправяш с нещата, колкото ти стигат силите и способностите – в които вече съм се убедил. Надявам се да нямаш проблеми. Ако някога се

срещнем отново, ще се радвам да ми разкажеш всичко. А на другите предай, че пак съм излязъл в отпуск, но този път няма да се върна.

Когато Чирака предаде съобщението на хората, дошли първи в кухнята, настъпи истински смут.

– Каква е тая работа – завайкаха се те един през друг, – да тръгне, без да се сбогува с никой! Какво ще правим без майстор-готвач? Та той не каза кой ще го замести!

На никой и през ум не му мина, че Чирака може да стане Майстор-готвач. Вярно, беше се поизточил, но все още си беше момче. Пък и бе чиракувал едва три години.

Накрая, поради липса на по-добър избор, назначиха за майстор-готвач един от местните, който криво-ляво се оправяше с готвенето – макар и погледнато от определен ъгъл. Като млад бе помагал в кухнята в понатоварени моменти, но майстор-готвачът така и не го бе избрал за чирак. Вече бе зрял мъж, имаше жена и деца и се бе научил да се отнася към парите с необходимото уважение.

– Колкото и да е, за него поне сме сигурни, че няма да си тръгне без предупреждение – успокояваха се хората, – пък и по-добре да има, кой да готви лошо, отколкото никак. Има още седем години до следващата Голяма торта. За толкова време дано научи достатъчно, та да се справи.

Ноукс, така се казваше човекът, бе много доволен от обрата на нещата. Той винаги си бе мечтал да стане майстор-готвач и никога не се бе съмнявал, че ще се справи с работата. Дори от време на време, когато се случеше да остане сам в кухнята, си бе слагал високата шапка, бе се оглеждал в добре излъскан тиган и си бе казал: „Добър ден, майсторе. Шапката ви стои чудесно, като че ви е правена по поръчка. Надявам се, сте добре.“

Както и да е, нещата потръгнаха. Отначало Ноукс се стараяше много, а и Чирака бе до него и му помагаше. Работата е там, че майсторът научи много от своя чирак, като тайничко следеше с поглед всичките му действия – макар и никога да не си го призна. Годинките се търкаляха една след друга, приближаваше зимата на Празника на двайсет и четирите, а следователно бе време Ноукс да се замисли за своята Голяма торта. Вътрешно му беше притеснено, понеже – въпреки седемте години, през които се бе научил да прави поносими торти и сладкиши за обикновените празненства – знаеше, че Голямата торта се очаква с огромен интерес от всички и че за нея ще бъде подложен на жестоки критики. Не само от страна на децата. По традиция майстор-готвачът приготвяше за своите

помощници в организирането на Празненството макет на Голямата тор-та, забъркан от същите съставки и по същата технология. Освен това в оригинала се очакваше да има някаква изненада, а не да бъде просто копие на предишната Голяма торта.

Най-важното според Ноукс беше да направи Тортата много сладка и с богата украса – затова реши да я залее със захарна глазура (в приготвянето на която Чирака бе голям майстор). „Така ще изглежда красива и вълшебна“, мислеше си Ноукс. А вълшебствата и сладкишите бяха две от наистина малкото неща, които знаеше за детския вкус. Според него човек рано или късно надраства привързаността си към вълшебствата, но сладкишите... сладкиши всеки обича. „Аха! Вълшебна, рече си той, това ме навежда на една мисъл.“ И така му хрумна в средата на Тортата, върху куличка, да постави малка бяла фигурка, в чиято ръчица да има миниатюрна вълшебна пръчица с бляскава звездичка на върха, а около крачетата ѝ да пише с розова глазура „Кралицата на вълшебствата“.

Но когато започна да приготвя съставките, установи, че има много смътни спомени за това какво би трябвало да съдържа една Голяма тор-та. Та затова отгърна старите тефтери с рецепти, останали от предишните майстори-готвачи. От написаното вътре съвсем се обърка, макар да разчиташе почерка. Споменаваха се вещества, каквито или изобщо не бе чувал, или бе изтрил от паметта си, а и вече нямаше време да върви да ги търси. Една-две от тях обаче си помисли, че ще може да си набави. Почеса се по главата и се сети за една стара черна кутия с няколко отделения, в която последният майстор-готвач бе държал подправки и други неща за специалните си торти. Откакто бе заел длъжността, Ноукс не бе надзъртал там и след известно ровене я откри на една висока лавица в склада.

Свали я от мястото ѝ и издуха праха от капака. Но когато я отвори, установи, че вътре е останало много малко от онова, което се надяваше да намери. При това в спаружен и мухлясал вид. В едно от отделенията в ъгъла обаче откри мъничка звездичка – по-миниатюрна дори от днешна стотинка, – като че ли сребърна, но потъмняла с времето.

– Колко е странна! – възкликна той на глас и я вдигна към светлината.

– Ни най-малко! – чу се глас зад него – тъй неочакван, че Ноукс подскочи.

Беше Чирака, който никога не се бе обръщал към майстор-готвача с такъв тон. Всъщност момчето така или иначе рядко разговаряше с Ноукс – само в случаите, когато биваше заговорен. Както и подобаваше на

един младеж. Вярно, с глазуриите се справяше прилично, но имаше да учи още много – поне според Ноукс.

– Какво искаш да кажеш, млади момко? – рече той, явно не особено доволен от прекъсването. – Щом не е странна, каква е тогава?

– Вълшебна – отвърна Чирака. – Идва от Страната на вълшебствата.

И тогава готвачът избухна в смях.

– Да, да, добре – рече той. – Което е горе-долу същото. Но наречи я така, щом искаш. Някой ден и ти ще пораснеш. А сега можеш да се заемеш със стафидите. И ако забележиш в тях някакви по-особени вълшебни семки, бъди добър да ме уведомиш.

– Какво ще правите със звездата, майсторе? – попита Чирака.

– Много ясно, ще я сложа в Тортата – отвърна готвачът. – Щом твърдиш, че е вълшебна, значи е точно каквото търся – изкикоти се той. – Сигурно ти самият си присъствал съвсем доскоро на подобни празненства, където в сладкишите се забъркват разни такива дрънкулки, парички и какво ли не. Е, в нашето село постъпваме по същия начин – децата се радват.

– Но това не е дрънкулка, майсторе, а вълшебна звезда – отвърна Чирака.

– Да, да, вече ми го каза – рече с раздражение готвачът. – Е, още по-добре, ще го кажа на децата. Това ще ги развесели.

– Едва ли, майсторе – възрази Чирака. – Но именно така трябва да постъпите, точно така.

– Ти с кого си въобразяваш, че разговаряш? – възмути се Ноукс.

Тортата най-сетне бе завършена: изпечена и залята с глазура – предимно от Чирака.

– Щом толкова разбираш от вълшебства, ще ти позволя да направиш Кралицата на вълшебствата – рече му Ноукс.

– Чудесно, майсторе – отвърна момчето. – След като сте толкова зает, ще се заема. Но да знаете, че идеята е ваша, не моя.

– Че нали това ми е работата – да давам идеи. За разлика от твоята – тросна му се онзи.

На Празненството Тортата бе поставена в центъра на дългата маса, посред обръч от двайсет и четири червени свещи. Горната ѝ част се извисяваше като миниатюрна снежна планина, по чиито склонове блещукаха заскрежени дръвчета. Най-отгоре бе кацнала на едно краче мъничка бяла фигурка – същинска танцуваща Снежна кралица. В ръката ѝ

проблясваше вълшебна пръчица.

Децата гледаха Тортата с ококорени очета, едно-две дори плеснаха с ръчички и извикаха: „О, колко е красива и вълшебна!“ Това определено се понрави на готвача, но Чирака изглеждаше мрачен и недоволен. И двамата бяха там – майстор-готвачът за да разреже Тортата в определения момент, а помощникът му за да наостри ножа и да му го подаде.

Най-сетне готвачът пое ножа и пристъпи към масата.

– Трябва да ви кажа, скъпи мои – започна той, – че под тази чудесна глазура е скрита торта, приготвена от чудни вкусотийки. Освен това в тестото са забъркани всякакви изненадки, дрънкулки, парички и какво ли още не. Казвали са ми, че е късмет да намериш в парчето си някоя от тях. В Тортата има двацет и четири такива изненадай, така че ако Кралицата на вълшебствата е справедлива, би трябвало да се падне по една на всеки от вас. Но това не винаги се получава – понякога Кралицата обича да играе номера. Ето, попитайте господин Чирака.

Чирака огледа детските личица.

– О, за малко да забравя – добави готвачът: – Тази вечер имаме и двацет и пета изненадка. Сребърна звездичка – вълшебна и много специална, поне според господин Чирака. Тъй че внимавайте! Ако си счупите мъничките зъбчета в нея, тя няма да ви ги поправи. Но според мен едва ли ще се стигне дотам, понеже да откриеш подобно нещо си е истински късмет.

Тортата бе наистина много вкусна и никой не можа да ѝ намери курсур, само дето не бе по-голяма, отколкото се полагаше. След като готвачът я разряза, се падна по едно голямо парче на всяко от децата, но не остана за допълнително. Парчетата скоро изчезнаха, като от време на време на тяхно място проблясваше по някоя дрънкулка или паричка. Някои от децата откриха по една, други по две, трети не намериха нищо. Но така е с късмета – независимо дали върху тортата стърчи фея с вълшебна пръчица или не.

И така, Тортата бе изядена до трошичка, а от вълшебната звезда ни помен.

– Слава Богу! – възкликна готвачът. – Значи в крайна сметка не е била сребърна. Трябва да се е разтопила. Или може би господин Чирака е бил прав и наистина е била вълшебна, та просто е изчезнала и е отпътувала за Страната на вълшебствата. Което не е особено любезно от нейна страна. – Той се усмихна ехидно на помощника си, който го дари с мрачен поглед и каменно лице.

Е, сребърната звезда наистина бе вълшебна: Чирака никога не грешеше за неща от този род. Всъщност случи се така, че едно от момчетата на Празненството я глътна, без да усети, макар в своето парче да намери и сребърна паричка, която даде на Нел – малкото момиченце, седящо до него. Нел изглеждаше толкова разочарована, задето не бе открила в своето парче никакво късметче. От време на време момчето се питаше какво ли е станало със звездата, без да знае, че всъщност тя е останала у него, забутана в едно ъгълче, което той не можеше да усети – понеже така трябваше. И така, звездата остана в своето ъгълче дълго време, в очакване да му дойде времето.

* * *

Празненството се състоя в средата на зимата, а вече беше юни и нощта бе почти светла. Момчето се събуди преди изгрев слънце, понеже не му се искаше да се успи – не и на десетия си рожден ден. Надзърна през прозореца, а светът му се стори притихнал и изпълнен с очакване. Лекият ветрец, хладен и ароматен, полюшваше сънливите дървета. След малко дойде зората и някъде в далечината той дочу утринната песен на птичките, която сякаш летеше към него, за да го връхлети с все сила, да изпълни цялата къща, а после да заглъхне като ефирен звън и да се понесе на запад, докато слънцето надзърта любопитно иззад хоризонта.

– Напомня ми за Страната на вълшебствата – чу се да казва момчето, – само дете там хората също пеят.

И запя – високо и ясно, със странни думи, които явно знаеше наизуст. А докато пееше, от устата му изпадна звездата и той я пое в отворената си длан. Тя заискри в сребристо на слънчевата светлина. След малко потрепна и се понадигна, сякаш се канеше да отлети. Без да се замисли, момчето вдигна длан към главата си и звездата се залепи там, по средата на челото му, където остана много години.

Малцина от хората в селото я забелязаха – макар за внимателните очи тя да не бе невидима. Звездата постепенно се превърна в част от лицето на момчето и обикновено не личеше. Нещо от блясъка ѝ премина в очите му и в гласа му, променил се още в мига, в който тя залепна за челото му и ставащ все по-прекрасен и омайващ с годините. Хората обичаха да го слушат, па макар и само за да им каже „добро утро“.

Момчето стана голям майстор, познат не само в родното си село, а и на много други места в страната. Баща му беше ковач и той го наследи в занаята, та дори го и надмина. Докато баща му беше жив, всички наричаха момчето Сина на ковача, а след смъртта на стария – просто Ковача.

По това време той бе станал най-добрият майстор от Източен далекоград чак до Западната гора. Бе ненадминат в изработването на всякакви железарии. Повечето от нещата, които правеше, бяха, разбира се, най-прости и обикновени, предназначени за ежедневна употреба: инструменти за обработка на земята, дърводелски такъми, тенджери, тигани и кухненска посуда от всякакъв род, резета, болтове и панти, куки, маши и подкови и всякакви подобни джунджурии. Бяха здрави и издръжливи, но в същото време и някак изящни, всяко със специфичната си форма, удобни за ловене и приятни за окото.

Имаше обаче и неща, които – стига да имаше време – Ковача правеше за удоволствие. Те бяха наистина прелестни, защото той умееше да претворява желязото в най-чудни форми така, че предметите да изглеждат леки и ефирни като есенни листа или развени от вятъра цветчета, а в същото време да запазват у себе си здравината на желязото, че дори да изглеждат по-яки от стомана. Малцина устояваха на изкушението да минат покрай някоя от неговите порти или решетки, без да поспрат да им се полюбуват. Никой не можеше да прекрачи оттатък, след като бъдат захлопнати. Докато работеше, Ковача пееше. А започнеше ли да пее, всичко живо прекъсваше делата си и идваше в ковачницата да се наслади на гласа му.

Това бе всичко, което повечето от хората знаеха за него. Вярно, то хич не беше малко. Всъщност беше повече, отколкото можеше да се научи за по-голямата част от съселяните му за целия им живот – па дори и за талантливите и трудолюбивите. За Ковача обаче това далеч не бе всичко. Той пътуваше до Страната на вълшебствата и познаваше някои нейни райони по-добре от всеки смъртен. Но понеже повечето от жителите на селото бяха станали като Ноукс, Ковача можеше да разговаря за пътешествията си с малцина извън съпругата и децата си. Беше се оженил за Нел – момиченцето, на което някога бе подарил сребърната си паричка от Тортата. Дъщеря му се казваше Нан, а синът му – Нед, ала му викаха Сина на ковача. От тях нямаше начин да опази тайната си, понеже те винаги забелязваха звездата да блести на челото му след дългите разходки, които от време на време си устройваше по вечерно време, или пък когато се завръщаше от поредното си пътешествие.

Случваше се понякога просто да тръгне нанякъде – било пеш, било на кон. Обикновено излизаше с обяснението, че отива по работа. И това понякога бе вярно, друг път – не. Е, не бе вярно в смисъл, че не отиваше да приема поръчки, или да купува чугун, въглища и други материали –

макар да се отнасяше към подобни неща с внимание и да знаеше как да удвои едно честно изкарано пени, както се казва. Но в Страната на вълшебствата, където винаги бе добре дошъл, отиваше по друга работа. И понеже звездата сияеше ярко на челото му, беше в безопасност – доколкото можеше да бъде в безопасност един смъртен – в тази изпълнена с опасности страна. По-малките Злини избягваха звездата, а от По-големите имаше кой да го пази.

За което Ковача бе дълбоко благодарен, тъй като скоро започна да трупа опит и да разбира, че чудесата в Страната на вълшебствата не могат да се видят, без да се премине през опасности, и че много от Злините не могат да бъдат предизвикани без оръжия, притежаващи сила, на която не би могъл да устои никой смъртен. Той си остана един любознателен изследовател и пътешественик – не воин. И макар понякога да му се налагаше да изработва оръжия, които в собствената му страна се считаха за достатъчно изкусни, та да бъдат достойни да влязат в устата на хората и да могат да ги откупят дори кралски особи, той знаеше, че в Страната на вълшебствата тези оръжия не биха представлявали нищо особено. Тъй че сред всички изработени от него неща не е останал да се помни нито един меч, копие или връх на стрела.

Отначало Ковача се движеше предимно сред по-низшите обитатели на Страната на вълшебствата, сред по-кратките същества в горите и из полята на вълшебните долини, край бистрите езера, в които нощем блещукаха странни звезди, а сутрин се оглеждаха искрящите върхове на далечни планини. При някои от по-кратките си разходки имаше време само колкото да разгледа едно-едничко цвете или дърво, но посегне, когато правеше по-дълги пътешествия, започна да се сблъсква с неща, изтъкани от ужас и красота едновременно, които не помнеше ясно и по-късно не съумяваше да опише на близките си, макар да знаеше, че са скътани някъде в дълбините на сърцето му. Други обаче не можеше да забрави и те оставаха в паметта му като чудеса и тайнства, към които често се връщаше.

Когато за пръв път излезе на далечна разходка без водач, си каза, че така ще проникне по-надълбоко в тайните на тази страна. Но в следващия миг пред него се изпречиха високи планини и както ги заобикаляше, се озова на пуст бряг. Стоеше край Морето на безветрената буря, където тъжни вълни, подобни на заснежени върхове, извират тихичко от Тъмната и се разбиват в безкрайния бряг, понесли върху гребените си бели ладии, завръщащи се от битките на Мрачните походи, за които хората не са и чували. Вълните издигнаха високо над сушата огромен кораб,

след което се сгромолясаха върху морето, кипнали в пяна, но без да издадат нито звук. Елфическите морски вълци изглеждаха високи и страховити. Мечовете им лъскаха, копията им проблясваха, очите им горяха с пронизващ плам. Изведнъж гласовете им се извисиха в победен химн и сърцето на Ковача се сви от страх, той падна по лице, а воините преминаха покрай него и потънаха сред ехтящите хълмове.

Кракът му не стъпи повече на този бряг. Реши, че това е остров сред Морето. Обърна се към планините, изпълнен с желание да проникне в сърцето на Страната на вълшебствата. При едно от тези скиталчества се оказа в плен на сива мъгла. Дълго се лута без посока, докато мъглата не се вдигна и той не се озова посред голо поле. Далеч напред се надигаше огромна сянка, от която като от корени изникваше Кралското дърво, за да поеме все по-нагоре и по-нагоре, дордето достигне небесата. Сияеше като обедно слънце. Бе отрупано с безброй листа, цветове и плодове едновременно и никое листо, никой цвят и плод не приличаше на никой от другите.

* * *

Никога повече не видя това Дърво, макар често да го диреше. На едно подобно пътешествие, докато потъваше във Външните планини, попадна в скътана в пазвата им долина, на дъното на която синееше езеро – огледално спокойно, въпреки че сред дърветата на заобикалящата го гора пробягваше ветреца. Въздухът в долината бе с цвят на огнен залез, а от езерото струеше светлина. Той надзърна от ръба на надвисналата над водата ниска скала и му се стори, че погледът му прониква в необятни дълбини. Смъртно различи странни пламъчета, сякаш трептяха и се разклоняваха в чудновати форми, сякаш огромни водорасли, потопени в морски дълбини. Между тях се стрелкаха свирепи създания. Изпълнен с почуда, той слезе до брега и опипа с крак езерната повърхност – не беше вода, а нещо по-твърдо от камък и по-хлъзгаво от лед. Пристъпи напред и падна тежко, а околността отекна със звънливо ехо.

Изведнъж лекият ветреца прерасна в буен Вятър, който заръмжа като чудовищен звяр и го понесе, и го изхвърли на брега, и го издигна нагоре по хълмовете, а той се мятеше и преобръщаше като есенен лист. Успя да обвие ръце около стеблото на млада бреза и се вкопчи здраво, а Вятърът продължаваше бесния си напор, опитваше се да го изтръгне от убежището му. Но брезата се преви на две към земята и го заслони под клоните си. Когато най-накрая Вятърът утихна. Ковача се изправи и

видя, че от бедното дръвче е останало само скелет. Всичките му листа бяха изскубнати. И той заридя, а сълзите му заромолиха по гладкото стебло като пролетен дъжд. Отпусна ръка върху бялата кора и рече: „Благословена да е тази бреза! Що да сторя, та да изкажа благодарността си?“ Усети отговорът на дървото да се влива през ръката му: „Нямам нужда от нищо, гласеше той, просто си върви! Вятърът те преследва. Нямаш работа тук. Върви си и никога повече не се връщай!“

Когато напусна долината, усети как сълзите парят на очите и горчат на устните му. Пое обратния път с натъжено сърце и известно време не се върна в Страната на вълшебствата. Но не можеше да я забрави и когато най-сетне реши да опита пак, желанието му да проникне още по-надълбоко в тайните ѝ бе по-силно от всякога.

Най-сетне намери път през Външните планини и продължи нататък, докато се озова в полите на Вътрешните, които му се видяха огромни, непристъпни и мамещи. Намери пътека, по която му се стори, че ще може да се изкачи, и тръгна нагоре в теснината, като от време на време поглеждаше – без да знае, че се нарича така – към Долината на вечноскъръбящите, чието зелено бе по-наситено от зеленото в полята на Външната част на страната, а то от своя страна бе по-богато от нашето зелено пролетес. Въздухът бе толкова чист, че човек можеше да зърне дори червените езичета на отворилите устца за песен птички, накацали по клоните на дърветата отатък долината – макар разстоянието да бе голямо, а птичките да бяха не по-големи от орехчета.

От вътрешната страна планините се гънеха в стръмни хълмове, огласяни от бълбукащи водопади. Омаян от гледките, той забърза напред. Щом кракът му потъна в меката трева в лоното на Долината, до ушите му достигна ельфическа песен, а на поляната край река, грейнала в лилии, попадна на танцуващи нимфи. Техните енергични, грациозни и отчетливи разнопосочни движения го заплениха и той пристъпи към техния кръг. Те внезапно застинаха по местата си, а една – млада девойка с развята коса и карирана поличка – се завтече да го посрещне.

Заговори го през смях:

– Ставаш все по-смел, Звездочели, да? Не се ли страхуваш какво ще каже Кралицата, ако разбере? Или може би ти е позволила?

Той стоеше като истукан, загубил ума и дума, понеже знаеше какво си бе помислил в момента и разбра, че тя е прочела мисълта му: че звездата на челото му осигурява пропуск навсякъде; а сега си даваше сметка, че не е така. Но тя отново заговори и се усмихна:

– Хайде, ела! След като така или иначе си тук, ще танцуваш с мен – хвана го за ръката и го поведе към кръга.

Двамата затанцуваха и за известно време той разбра какво е да при- тежаваш бързината, силата и удоволствието от танца с нея. За известно време. Но след малко – както му се стори – двамата спряха, тя се наведе и откъсна бяло цвете, надигнало се край стъпалото ѝ, и го втъкна в коса- та си.

– А сега сбогом! – рече. – Може би ще се срещнем отново, ако Кра- лицата благоволи.

Не разбра как се е прибирал, просто изведнъж се озова в родината си. В някои от селата, през които минаваше, хората го гледаха в почуда и го изпращаха с очи, докато се изгуби в далечината. Щом пристигна у дома, дъщеря му изтича да го посрещне с огромно въодушевление – бе- ше се върнал по-рано от очакваното, но не прекалено рано за хората, ко- ито милееха за него.

– Тате! – извика тя. – Къде беше? Звездата ти сияе толкова ярко!

Още щом прекрачи прага на дома си, звездата на челото му угасна. Но Нел го хвана за ръката и го поведе към огнището, където се обърна и го погледна.

– Божичко! – възкликна тя. – Къде си бил и какво си видял? В коса- та ти има цвете! – Тя вдигна ръка и цветето леко падна в дланта ѝ.

Сякаш гледаха някакъв много далечен предмет, който в същото време бе толкова близък. От него се излъчваше светлина, която хвърля- ше сенки по стените на стаята, притъмняла с идването на вечерта. Сян- ката на мъжа ѝ се извисяваше нагоре.

– Приличаш ми на великан, тате – обади се и синът му, който до то- зи момент не бе казал нищо.

Цветето нито повехна, нито потъмня и те го прибраха и го запазиха като семейна ценност. Ковача му направи мъничко ковчеже с ключ и то остана там за много поколения напред. Всеки, който наследяваше ключа, от време на време отваряше ковчежето и дълго гледаше Живото цве- те, докато капакът сам се затвори: човек не можеше да избере момента на затварянето.

Животът в селото продължаваше. Годините се търкаляха една след друга. Когато получи звездата на онзи Празник, Ковача нямаше още де- сет години. На следващия Празник Алф вече бе станал Майстор-готвач и си бе избрал чирак на име Харпър. Дванайсет години по-късно Ковача се завърна у дома с Живото цвете. А тази зима предстоеше поредният

Празник на децата. Един ден, вече беше дошла есента, Ковача се разхождаше из горите във Външните земи на Страната на вълшебствата. По клоните на дърветата трептяха златисти листа, а кафявите бяха нападнали по земята. Зад него изтрополиха стъпки, но той бе потънал в размисъл и нито ги чу, нито се обърна.

Този път идваше с нарочна покана и бе предприел доста дълго пътешествие. Както му се струваше, по-дълго от всички дотогава. Пътуваше с водачи и охрана, така че не обръщаше много-много внимание откъде минава. Пък и доста често се озоваваше в прегръдката на мъгла или сянка. Най-сетне се изкачи на едно възвишение под небе, осеяно с безброй звезди. И там бе представен на самата Кралица. Тя не носеше корона и не седеше на трон. Стоеше пред него в цялото си кралско великолепие и могъщество, посред многобройна свита, потрепваща и блещукаща като звездното небе. Бе по-висока от върховете на копията им, на челото ѝ грееше бял пламък. Направи знак на госта си да се приближи и той пристъпи напред разтреперан. Чуха се фанфари и изведнъж двамата останаха сами.

Той стоеше пред нея прав, без да коленичи, понеже бе изпаднал в пълно вцепенение и се чувстваше толкова нищожен, та си помисли, че каквото и да стори, все ще е напразно. Най-сетне повдигна глава и видя, че лицето и очите ѝ са надвиснали страховито отгоре му. Притесни се и се вцепени още повече, понеже в същия миг я позна: русата нимфа от Зелената долина, танцьорката, изпод чиито крака подскачаха цветята. Тя се усмихна, разбрала, че я е разпознал, и пристъпи към него. И двамата поведоха дълъг разговор, в по-голямата си част безмълвен, и той научи много чрез мислите ѝ, част от доловеното го изпълни с радост, друга част – с мъка. После изведнъж животът му сякаш се обърна назад и запрепуска към детството му, за да се спре пред деня на Празника на децата и появяването на звездата. И тогава той отново видя малката танцуваща фигурка с вълшебна пръчица в ръка и свенливо сведе глава пред красотата на Кралицата.

Но тя отново се засмя, както се бе засмяла в Долината на вечноскърбящите.

– Не тъгувай за мен, Звездочели – рече му тя. – Нито пък се срамувай твърде от себеподобните си. По-добре малка кукличка, отколкото никакъв спомен за Страната на вълшебствата. За някои едничък поглед. За други – пробуждане. От този ден в сърцето ти заживя желанието да ме видиш и ето, аз го изпълних. Но повече от това не мога да ти дам. А сега, на сбогуване, ще те направя свой пратеник. Ако срещнеш Краля,

предай му следното: Време е. Остави го да избира.

– Но Господарке на Страната на вълшебствата – запелтечи той, – къде е той? – Понеже този въпрос бе задавал не веднъж на жителите на Страната на вълшебствата, за да получи винаги един и същ отговор: „Не ни е казал.“

А Кралицата отвърна:

– След като не ти е казал, Звездочели, аз също не бих могла. Но той пътува много и може да бъде срещнат на най-невероятни места. А сега, поклони се в знак на уважение.

И тогава той падна на колене, а тя спря и положи ръка на челото му, и го обзе невъобразимо спокойствие. Сякаш изведнъж се почувства и в своя Свят, и в Страната на вълшебствата, като в същото време бе извън тях и ги наблюдаваше, така че сякаш бе едновременно и лишен, и одарен, и изпълнен с душевен мир. Когато след известно време усещането за спокойствие отмина, той вдигна глава и се изправи. Небето бе обагрено от зората, а звездите бяха избледнели, Кралицата я нямаше. Далеч в планината прозвучаха фанфари. Високото плато, където стоеше, бе пусто и притихнало. Вече знаеше, че пътят обратно ще го лиши от нещо.

Онова място бе останало далеч зад него, и ето, той вървеше сред паднали листа, а мисълта му се рееше към видяното и наученото преди малко. Изведнъж до него се чу глас:

– В една посока ли сме, Звездочели?

Той се стресна и се отърси от мислите си, и видя край себе си човек. Беше висок, вървеше с бърза и лека крачка. Дрехите му бяха тъмнозелени, а над главата му бе надвиснала качулка, която почти закриваше лицето му. Ковача остана озадачен, понеже само обитателите на Страната на вълшебствата се обръщаха към него със „Звездочели“. А не си спомняше да е срещал този човек. При все това изпита известно неудобство, стори му се, че би трябвало да го познава.

– А накъде си тръгнал? – попита го.

– Пътувам към твоето село – отвърна онзи, – и се надявам, че ти също се връщаш у дома.

– Да, така е – продължи Ковача. – Тогава да вървим заедно. Но знаеш ли, хрумна ми нещо. Преди да поема обратния път, една Велика дама ме натовари с мисията да предам съобщението ѝ. Скоро ще излезем от Страната на вълшебствата и не мисля, че повече ще се върна тук. А ти?

- О, да, аз ще се върна. Мога да ти помогна със съобщението й.
- Но то бе предназначено за Краля. Имаш ли представа къде може да бъде намерен?
- Да. Е, какво трябва да му кажеш?
- Буквално следното: Време е. Остави го да избира.
- Ясно, разбрах. Не се притеснявай повече.

И двамата тръгнаха редом, потънали в мълчание, чуваха се само стъпките им. След като извървяха няколко километра, докато все още бяха в границите на Страната на вълшебствата, човекът изведнъж спря. Обърна се към Ковача и отметна назад качулката си. И тогава Ковача го позна. Беше Алф Чирака, както той продължаваше да го нарича мислено, помнейки ясно деня, в който младият Алф бе застанал в Банкетната палата, стиснал в ръце лъщящия нож за разрязване на Тортата, а в очите му се отразяваха пламъчетата на свещите. Вече трябваше да е почти старец, понеже бе майстор-готвач от много години. Но тук, под стряхата на Външната гора, изглеждаше като Чирака от онова далечно време, макар и леко възмъжал. Косата му не се бе прошарила, по лицето му нямаше нито бръчка, очите му отразяваха светлината както винаги.

– Бих искал да говоря с теб, Ковачо, преди да прекратим границата на твоята родина – започна той. Ковача се позачуди, понеже самият той често бе изпитвал желание да поговори с Алф, но никога не бе успявал да подхване разговор. Алф винаги го бе поздравявал учтиво и го бе обгръщал с дружеския си поглед, но като че ли все отбягваше да влезе в директен разговор с него. Сега го гледаше топло. Изведнъж вдигна ръка и с показалеца си докосна звездата на челото му. Пламъчето напусна погледа му и Ковача разбра, че то е извирило от звездата и че сигурно е блестяло ярко, а сега е затъмнено. Той се изненада и се дръпна гневно.

– Не мислиш ли, господин Майстор-ковач – рече му Алф, – че е време някой друг да поеме това?

– Какви ги говориш, господин Майстор-готвач? – отвърна той. – Защо? Нима тя не е моя? Нали сама дойде при мен. Не мислиш ли, че човек трябва да пази подобни неща – най-малкото като спомен?

– Някои от тях. Подарените от добра воля и за спомен. Но има такива, при които не е точно така. Те не могат да останат завинаги притежание на един човек. Нито пък да бъдат считани за семейна реликва. Те са един вид назаем. Вероятно не си се замислял, че може би някой друг има нужда от нея. Но е истина. Времето ни притиска.

И тогава Ковача сериозно се разтревожи, понеже по природа бе

шедър и си спомняше с благодарност всичко хубаво, което бе получил от звездата.

– И какво да правя? – попита той. – Да я предам на някой от Великите в Страната на вълшебствата? Или пък на Краля? – И още щом изрече това, в сърцето му се надигна надежда, че може би така ще има още един случай да дойде тук.

– Можеш да я дадеш на мен – прекъсна го Алф, – но предполагам, че ще ти бъде доста трудно. Не би ли дошъл с мен в склада ми, за да я върнеш в кутията, където я остави твоят дядо?

– Не знаех, че е станало така – отвърна Ковача.

– Никой освен мен не го знае. Аз бях единственият свидетел.

– В такъв случай вероятно знаеш и как се е сдобил със звездата и защо я е прибрал в кутията?

– Донесе я от Страната на вълшебствата: това и сам се досещаш – продължи Алф. – Остави я при себе си с надеждата, че един ден тя ще попадне у теб, неговия единствен внук. Така ми каза, понеже смяташе, че ще мога да уредя нещата. Той беше баща на майка ти. Нямам представа дали тя ти е разказвала за него, ако изобщо е знаела нещо. Казваше се Ездача и бе голям пътешественик: бе видял много и притежаваше много способности, преди да се установи и да стане Майстор-готвач. Напусна страната ти, когато ти бе едва двегодишен – и в селото не можеха да му намерят по-добър заместник от горкия Ноукс. Въпреки всичко – както и очаквахме – аз навреме станах Майстор-готвач. Тази година отново ще приготвя Голямата торта: аз съм единственият Готвач, комуто се е случвало да прави втора. Искам да сложа в нея звездата.

– Добре, в такъв случай ще я имаш – рече Ковача. Погледна Алф така, сякаш се опитваше да му прочете мислите. – Знаеш ли на кого ще се падне?

– Какви са тия въпроси, Майстор-ковачо?

– Бих искал да знам, ако нямаш нищо напротив, Майстор-готвачо. Може да ми е по-леко да се разделя с нещо толкова близко до сърцето ми. Детето на дъщеря ми е още малко.

– Може би, а може би не. Ще видим – рече Алф.

Не си казаха нищо повече, просто си продължиха по пътя, докато излязоха от Страната на вълшебствата и най-сетне стигнаха до селото. После се отправиха към Банкетната палата. Слънцето вече залязваше и в прозорците проблясваше огнена светлина. Позлатените орнаменти на голямата порта лъщяха, от стрехите под покрива надничаха странните

лица на разноцветните фигури. Неотдавна Палатата бе преобоядисана и лакирана, което бе възбудило разгорещени спорове в Съвета. Някои не я харесваха и я наричаха „новонагласена“, но хората с повече ум в главите си знаеха, че това е завръщане към старите традиции. Но понеже не бе струвало на селото нито грош и Майстор-готвача бе заплатил за всичко от собствения си джоб, никой нищо не можеше да каже. Ковача никога преди не я бе виждал обляна в толкова светлина и затова се спря пред нея и я заоглежда в изумление, забравил накъде е тръгнал.

Усети как нечия ръка го докосва по рамото и след малко Алф го поведе към мажа портичка отзад. Отвори я и въведе Ковача в тъмния коридор към склада. Запали висока свещ, отключи някакъв шкаф и свали от една полица черната кутия. Сега тя бе лакирана и украсена със сребърни спирални орнаменти.

Отвори капака и показа кутията на Ковача. Едно от малките отделения вътре бе празно. Другите бяха пълни с подправки – пресни и изсушени, и очите на Ковача плувнаха в сълзи. Вдигна ръка към челото си и звездата скочи с готовност, а Ковача бе пронизан от внезапна божа и по бузите му се затъркаляха сълзи. Макар звездата да сияеше ярко и в дланта му, той не можеше да я види ясно, а долавяше само размит ослепителен силует, който му се струваше далеч-далеч.

– Не виждам добре – оплака се той. – Трябва ти да я оставиш на мястото й. – Протегна ръка и Алф взе звездата от дланта му и я постави в кутията, където тя угасна.

Ковача извърна глава, без да продума повече, и се затътри към вратата. На прага установи, че погледът му се е избистрил. Беше паднала вечерта и Зорницата грееше на мястото си край Луната. Той се поспря да се полюбува на красотата им. Усети как една ръка се отпуска на рамото му.

– Ти ми даде звездата доброволно – рече Алф. – Ако все още те интересува при кое дете ще отиде, ще ти кажа.

– Да, интересува ме.

– Ще попадне у детето, което ти посочиш.

Думите му свариха Ковача неподготвен и той не отвърна веднага.

– Ами – започна колебливо, – чудя се как ли ще приемеш моя избор. Струва ми се, че нямаш много причина да харесваш името Ноукс, но... е, ами малкият му правнук – Тим, синът на Ноукс от Пясъчния град, тази година ще присъства на тържеството. Ноукс от Пясъчния град е съвсем различен.

– Забелязал съм – отвърна Алф. – Майка му е мъдра жена.

– Да, сестрата на моята Нел. Но освен че сме роднини, аз наистина обичам Тим. Макар той да не е очевидният избор.

Алф се усмихна.

– Ти също не беше – рече той. – Но съм съгласен. Всъщност аз вече бях избрал Тим.

– Тогава защо попита мен?

– Защото Кралицата настояваше. Ако бе избрал друг, бях длъжен да ти се подчиня.

Ковача го изгледа продължително. След миг наведе глава.

– Най-накрая разбрах, сър – каза той. – Оказвате ни огромна чест.

– За което си получих отплатата – каза му Алф. – А сега си върви в мир!

Когато Ковача стигна до дома си в западните покрайнини на селото, откри сина си на прага на работилницата. Току-що беше заключил след края на работния ден и сега стоеше загледан в белия път, по който баща му обикновено се завръщаше от пътешествията си. Чуло стъпки, момчето се извърна и с изненада го видя да се задава откъм селото. Завтече се да го посрещне. Разпери ръце да го прегърне в топла прегръдка.

– Чакам те още от вчера, тате – рече той. След това се вгледа в лицето на баща си и добави притеснено: – Какъв изморен вид имаш! Сигурно идваш от далеч?

– Наистина, сине, от много, много далеч. Изминах целия път от Изгрева до Вечерта.

Влязоха заедно в къщата, където бе тъмно, само в огнището проблясваше пламък. Синът му запали свещи и двамата приседнаха мълчаливо край огъня, понеже Ковача се почувства безкрайно уморен и ограбен. Най-сетне се огледа, сякаш дошъл на себе си, и каза:

– Защо сме сами?

Синът му го изгледа строго.

– Защо ли? Мама отиде в Малко Омайно при Нан. Днес е вторият рожден ден на малкия. Надявах се и ти да присъстваш.

– О, да. Наистина трябваше да съм там, Нед, но закъснях. Освен това имах толкова за мислене, че всичко друго ми изхвърча от главата за известно време. Но не съм забравил малкия Том.

Той бръкна в пазвата си и извади малък кожен портфейл.

– Донесъл съм му нещо. Дрънкулка, както сигурно би го нарекъл старият Ноукс – но е от Страната на вълшебствата, Нед.

Той извади от портфейла миниатюрна сребърна вещ. Приличаше на тънничкото стъбълце на лилия, с накацали най-отгоре три нежни цветчета с оклюмали красиви камбанки. Бяха истински камбанки. Щом ги разклати лекичко, всяко цветче издаде тих и ясен звук. Сладкият звън накара пламъка на свещите да потрепне и за миг да заискри в бяло.

Очите на Нед се ококориха в почуда.

– Мога ли да го погледам, татко? – попита той. Взе го изключително внимателно и надзърна в цветовете. – Изработката е същинско чудо – възкликна той. – А камбанките ухаят, тате, ухаят на нещо... ами на нещо, което ми напомня на... нещо забравено.

– Да, ароматът се разпръсква малко след като камбанките звъннат. Но не го дръж с такъв страх, Нед. Предназначено е за бебешка играчка. Нито дете може да го повреди, нито пък то да нарани детето.

Ковача прибра подаръка обратно в портфейла си и го пъкна в пазвата си.

– Утре лично ще го занеса в Малко Омайно – каза той. – Надявам се Нан и нейният Том, а също и майка ти, да ми простят. Що се отнася до малкия Том, не му е дошло още времето да брои дните... и седмиците, и месеците, и годините.

– Да, точно така. Ти ще отидеш, тате. Бих се радвал да дойда с теб, но ще ми е нужно малко време, преди да тръгна за Малко Омайно. Нямахте да мога да отида днес, дори да не те бях чакал. Има много работа и се очаква още доста.

– Не, недей така, сине! Дай си почивка! Това, че съм станал дядо, ни най-малко не е отслабило силата на мишците ми. Нека да има работа! Вече има два чифта работни ръце, които да я поемат. Край с пътешествията ми, Нед: поне не от онези дългите, ако разбираш какво имам предвид.

– Значи това било, а, тате? Чудех се какво ли е станало със звездата. Трудна работа. – Той хвана баща си за ръката. – Мъчно ми е за теб, но в същото време виждам и нещо хубаво в това – за семейството ни. Знаеш ли, Майстор-ковачо, че можеш на още доста неща да ме научиш, ако имаш повече време. Искам да кажа не само в работата с желязото.

Двамата вечеряха заедно и останаха на масата дълго след като се бяха нахранили, Ковача разказа на сина си за последното си пътешествие из Страната на вълшебствата и за други неща, хрумнали му в момента – но за избора на следващия приемник на звездата не спомена нито дума.

Най-сетне синът му го погледна и го попита:

– Татко, спомняш ли си деня, когато се върна с Цветето? И аз ти казах, че по сянката си приличаш на великан? Тази сянка всъщност ми разкри истината. Тя ми каза, че си танцувал със самата Кралица. И въпреки това си се разделил доброволно със звездата. Надявам се да попадне у човек, който наистина я заслужава. Това дете ще ти бъде задължено цял живот.

– То няма да разбере – отвърна Ковача. – Така е при този род подавци. Е, всичко свърши. Вече я дадох и спокойно мога да се върна при чука и клещите.

Колкото и да е странно, старият Ноукс, който някога бе гълчал своя Чирак, така и не успя да си избие от главата мисълта за изчезването на звездата от Тортата, въпреки че това се бе случило преди много години. Той бе станал дебел и ленив и се бе пенсионирил на шейсет години (кое-то в селото не бе страшна възраст). Вече прехвърляше осемдесетте и се бе превърнал в огромна лоена топка, понеже поглъщаше постоянно огромни количества захар. През по-голямата част от дните си – когато не беше на масата – седеше отпуснат в огромен стол край прозореца на къщата си или, ако времето бе хубаво, край вратата. Обичаше да говори, понеже продължаваше да има мнение по всеки въпрос, но напоследък за каквото и да се заговореше, все се стигаше до Голямата торта, направена от него (както вече бе твърдо убеден). Тя му се присънваше всеки път, щом задряма. Чирака понякога се спираше да размени с него по някоя и друга дума. Поне така го наричаше старият Готвач и очакваше от Алф също да се обръща към него с „Майсторе“. Това Чирака правеше с особено внимание, което си бе живо ласкателство, макар да имаше някои други, по които Ноукс си падаше повече.

Един следобед старецът клюмаше на стола си край вратата, след като се бе нахранил. Изведнъж се стресна и се събуди и видя пред себе си вгледания в него Чирак.

– Добра среща! – рече старият Готвач. – Радвам се да те видя, понеже пак мислих за Тортата. Всъщност не ми излиза от главата дори в момента. Това беше най-прекрасната Торта, която съм правил някога. А това определено е нещо. Ти обаче сигурно си я забравил.

– Не, Майсторе. Много добре си я спомням. Но какво точно те притеснява? Тортата беше наистина добра, освен това й се радвах и я оценявах по достойнство.

– Разбира се, нали аз я направих. Но не това ме смущава. А оная дрънкулка, звездата. Не мога да си обясня какво стана с нея. Ясно е, че

няма как да се е разтопила. Казах го само за да не се уплашат децата. Питях се дали някое от тях не я е погълнало. Но нима е възможно? Може да глътнеш някоя от онези малки парички, без да усетиш, но не и звездата. Тя беше малка, но краищата ѝ бяха остри.

– Да, Майсторе. Но знаеш ли наистина от какво беше направена тази звезда? Не си тормози мозъка с нея. Някой я е глътнал, уверявам те.

– Но кой? Е, бих казал, че имам добра памет, а този ден направо се е заклешил в нея. Помня имената на всички деца. Чакай да видя. Сигурно е била дъщерята на Мелничаря – Моли! Тя беше лакома и погълна храната си буквално на един дъх. Сега е дебела като свиня.

– Да, вярно е, има такива хора, Майсторе. Но Моли не си изяде тортата по този начин. В парчето ѝ имаше две изненадки.

– О, така ли? Ами тогава сигурно е Хари, момчето на Бъчваря. Той е същинска бъчва с уста като на жаба.

– Бих казал, Майсторе, че той беше мило момче с приятна усмивка. Както и да е, малкият Хари беше толкова внимателен, че раздоби парчето си на мънички късчета, преди да го изяде. И не намери нищо.

– Ами в такъв случай трябва да е било онова малко бледо момиченце, дъщерята на Галантериста, Лили. Като бебе поглъщаше карфици и нищо ѝ нямаше.

– Не е Лили, Майсторе. Тя изяде само крема и глазурата, а тестената част даде на момчето до нея.

– Е, тогава се предавам. Кой е? Както виждам, си ги наблюдавал доста внимателно. Ако не си измисляш всичките тия неща.

– Беше синът на Ковача, Майсторе. И си мисля, че му се отрази добре.

– Карай нататък! – избухна в смях Ноукс. – Трябваше да се досетя, че ме будалкаш. Не ставай смешен! Та той беше едно тихо и кротко хлапе. Сега вдига повече шум, разправят, бил голям певец. Но той е много внимателен. Никога не поема рискове. Дъвче по два пъти, преди да глътне, и винаги го е правил, ако ми позволиш да отбележа.

– Разбира се, Майсторе. Е, щом не вярвате, че е бил той, ваша работа. Пък и едва ли има такова значение. Ще се успокоите ли, ако ви кажа, че звездата се върна на мястото си в кутията. Ето я!

Чирака бе наметнат с тъмнозелено наметало, което Ноукс забеляза едва сега. Измъкна измежду диплите черната кутия и я отвори под носа на стария Готвач.

– Ето я звездата, Майсторе, там, в ъгъла.

Ноукс започна да кашля и киха, докато накрая погледна в кутията.

– Ето къде била! – рече той. – Или поне прилича на нея.

– Същата е, Майсторе. Лично я върнах тук преди няколко дни. Тази зима ще бъде поставена отново в Голямата торга.

– Аха! – възкликна Ноукс, като изгледа лукаво Чирака. И после започна да се смее, като целият се тресеше като желе. – Ясно, ясно! Двайсет и четири деца, двайсет и четири парчета с късметчета, а звездата остава отвън. Значи си я откраднал преди печенето и си я запазил за друг път. Винаги си бил голям хитрец – доста чевърст, бих казал. И прибран: и просено зърно няма да оставиш да отиде нахалос. Ха, ха, ха! Така било значи! Трябваше да се досетя. Е, сега всичко се изясни. Вече ще мога да си подремна на спокойствие. – Той се намести в стола си. – Дръж си очите на четири този твой чирак да не ти играе номера! И гявола не знае всички гяволии, казват хората. – И затвори очи.

– Довиждане, Майсторе! – каза Чирака и трясна капака на кутията толкова силно, че Готвача чак подскочи. – Ноукс – продължи той, – ти притежаваш тъй безгранични познания, че само два пъти съм се осмелявал да ти кажа каквото и да било. Казах ти, че звездата е от Страната на вълшебствата. Казах ти и че е попаднала у Ковача. Ти ми се изсмя в лицето. Сега на раздяла искам да ти кажа още нещо: не си позволявай да го сториш отново! Ти си един изкуфял дърт мошеник, тлъст, мързелив и лукав. Аз ти върших цялата работа. Ти научи, без дори да ми благодариш, всичко, което можа да научиш от мен – без уважение към Страната на вълшебствата и без капчица любезност. Не можа да намериш в себе си дори толкова, че да ми пожелаеш приятен ден.

– Що се отнася до любезността – рече Ноукс, – не ми се вижда особено любезно да се наричат по-възрастните с обидни имена. Взимай си тая страна на приказките и всичките си глупости и си ги носи някъде другаде! И приятен ден, ако това те задържа. А сега се махай! – И той махна подигравателно с ръка. – Ако си скрил някой от вълшебните си приятели в Кухнята, изпрати ми го да се запозная с него. Ако размаха малката си вълшебна пръчица и отново ме направи слаб, ще си променя мнението за него – И той се изсмя.

– Можеш ли да отделиш минутка на Краля на Страната на вълшебствата? – попита онзи и за почуда на Ноукс започна да се издължава. Отметна назад наметалото си. Бе облечен като Майстор-готвач на Празненство, но белите му одежди потрепваха и проблясваха, а на челото му искреше накит във формата на лъчиста звезда. Лицето му бе младо, но строго.

– Чуй ме сега, старче – започна той, – първо, не си по-възрастен от

мен. Колкото до останалото, често си ми се присмивал зад гърба. Да разбирам ли, че сега ме предизвикваш открито? – Той пристъпи напред и Ноукс се отдръпна разтреперан. Опита се да извика за помощ, но установи, че може само да шепне.

– Не, сър! – простърга гласът му. – Не ме наранявайте! Аз съм само един стар глупак.

Лицето на Краля поомекна.

– Най-сетне! Да, сега вече говориш истината. Не се страхувай! Успокой се! Но нима очакваш Краля на Страната на вълшебствата да си тръгне, без да направи нещо за теб? Ще изпълня желанието ти. Сбогом! А сега заспивай.

Той отново се загърна в плаща си и се запъти към Банкетната палата. Но още преди да се стопи в далечината, ококорените очи на Готвача се отпуснаха и той захърка.

* * *

Когато старият Готвач се събуди, слънцето вече преваляше. Разгърка очи и потръпна, понеже есенният въздух започваше да става резлив.

– Уф! Ама че сън! – каза той. – Сигурно е от онова свинско на обяд.

От този ден нататък той толкова се страхуваше да не го споходят подобни ужасни сънища, че почти престана да се храни от притеснение да не би храната да го превъзбуди и така храненията му станаха кратки и постни. Скоро започна да слабее и дрехите и кожата му увиснаха на гънки и дипли. Децата започнаха да му викат „Кожа и кости“. След известно време установи, че отново може да се разхожда из селото, подпирайки се само на една тояжка. И живя много повече години, отколкото би живял иначе. Всъщност се говори, че наскоро отпразнувал стотака: единственото забележително нещо, което бе успял да постигне през живота си. И до последните си дни можело да го чуеш да повтаря: „Може да ти се стори смущаващ, но като се замислиш, си беше просто един глупав сън. Крал на Страната на вълшебствата! Та той нямаше дори жезъл! А когато човек спре да яде, отслабва. Това е естествено. Така е устроен животът. Тук няма никаква магия.“

Дойде времето за Празника на двайсет и четирите. Ковача бе поканен да попее, а жена му – да помага с децата. Ковача ги гледаше как пеят и танцуват и си мислеше, че сега децата са по-красиви и жизнени, отколкото са били по негово време. За миг през ума му мина мисълта какво ли е правил Алф в свободното си време. Всяко едно от тези дечица

му изглеждаше подходящо да стане приемник на звездата. Но очите му следяха най-вече Тим: топчесто момченце, трмаво в танците, но със сладко гласче в песните. На масата той седеше притихнал, загледан в наострянето на ножа и разрязването на Тортата. Изведнъж скочи на крака:

– Скъпи господин Готвач, моля ви, отрежете ми мъничко парченце. Вече ядох толкова много, че едва ли ще мога да поема повече.

– Добре, Тим – отвърна Алф. – Ще ти отрежа едно специално парченце. Мисля, че ще ти дойде добре.

Ковача гледаше как Тим си хапва парчето торта бавно, но с очевидно удоволствие. Въпреки че когато не откри в него никаква изненадка или паричка, остана леко разочарован. Но съвсем скоро в очите му заблестя нещо и той започна да се смее, развесели се, тихичко си запя нещо. После стана и започна да танцува сам-самичък с някаква странна грациозност, каквата до този момент не бе показвал. А децата се заливаха от смях и пляскаха с ръчички.

– Значи всичко е наред – каза си Ковача. – Значи ти си моят наследник. Чудя се на какви ли странни места ще те отведе звездата? Бедничкият стар Ноукс. Предполагам никога няма да узнае какво превратно нещо се е случило със семейството му.

Така и не разбра. Но на това Празненство се случи нещо, което му достави огромно удоволствие. Преди края му Майстор-готвача изостави децата и всички други, които присъстваха в Палатата.

– Време е да ви кажа довиждане – рече той. – След ден-два ще ви напусна. Майстор Харпър е достатъчно добре подготвен, за да продължи работата сам. Той е много добър готвач и както знаете, си е от селото. Аз ще се прибирам у дома. Едва ли ще ви липсвам особено.

Децата му казаха весело довиждане и сладко благодариха на Готвача за прекрасната торта. Само малкият Тим го хвана за ръката и тихичко каза: „Съжалявам.“

Всъщност в селото имаше няколко семейства, на които им беше мъчно за Алф – поне за известно време. Неколцина приятели, особено Ковача и Харпър – потъгуваха доста време и поддържаха Палатата лакирана и боядисана в негова чест. Повечето хора обаче бяха доволни. Той се бе задържал в селото доста дълго време и нямаха нищо против за малка промяна. Но старият Ноукс удари с тояжката си по пода и рече басово: „Най-сетне си тръгна! И наистина се радвам. Никога не съм го харесвал. Беше сръчен и ловък. Прекалено чевръст, би казал човек.“

КРАЙ

© 1967 Джон Р. Р. Толкин
© 2004 Невена Кръстева, превод от английски

John R. R. Tolkien
Smith of Wootton Major, 1967

Сканиране и допълнителни корекции: Светослав Иванов, 2009
Разпознаване и редакция: piki, 2009

Издание:

Дж. Р. Р. Толкин. Опасното кралство
ИК „Прозорец“, 2004
Редактор: Любомир Николов
Художник: Буян Филчев
Коректор: Станка Митрополитска

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11220>]